

**ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ У ЧАС ВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ**

Крикiна В.В., здобувач вищої освіти факультету менеджменту

Павлюк С.І., к.е.н., доцент

Миколаївський національний аграрний університет

Мінливість умов суспільного розвитку, спонукають кожне підприємство постійно підлаштовуватися до змін середовища, в якому воно перебуває, з метою забезпечення стійкості власного розвитку та розвитку економіки країни в цілому. Особливо такі процеси характерні та актуальні для нашого часу, оскільки запроваджений воєнний стан в Україні впливає на роботу економіки та бізнесу. Крім того, це спонукає до вивчення особливостей впливу невизначеності на процес управлінських рішень, які з'являються на різних рівнях економічної системи та можливості розвитку у після воєнний час. Так, одним із головних питань перед підприємством постає питання наявності фінансових ресурсів для ведення ефективної діяльності.

За дослідженням [1] на сьогодні загальні потреби лише малих і середніх підприємств оцінюються в 73 млрд.дол.США, тоді як середня сума, необхідна для однієї фірми, становить від 30 000 до 300 000 дол.США додаткового фінансування. З огляду на це, доцільним буде розширення дії програми «Доступні кредити 5-7-9%».

Але враховуючи навантаження на бюджет країни, таке фінансування забезпечити не можливо, тому слід розглянути додаткові інструменти – залучення приватних інвесторів, міжнародних донорів та спонсорів. Кінцевою ціллю є підвищення рівня інвестицій до 30-35% ВВП протягом наступних 8-10 років, з тим, що принаймні половина цих інвестицій повинна надходити не від уряду. Ефективним методом стимулювання інвестицій може бути підтримка Європейського Союзу у формі фондів спільного інвестування та гарантій [1].

На сьогодні, важливою причиною браку фінансування для підприємств є те, що вони не можуть отримати страхування від воєнних ризиків. Хоча, наприклад, безпосередній ризик для підприємств поза межами зони бойових дій є доволі низьким, все ж таки воєнні ризики не підлягають страхуванню. Проблемою для страхових компаній є те, що з липня 2022 року міжнародні перестраховики не надають можливості страхувати воєнні ризики страховикам, які працюють в Україні.

Наразі відсутність страхування не лише заважає розвитку українського бізнесу та інвестицій, але і є однією з головних перешкод для притоку прямих іноземних інвестицій в країну. Отже, започаткування програм страхування, які покривають такі ризики, має неабияке значення [1].

Вирішенням проблеми нестачі фінансових ресурсів, є створення державою низки фондів, що дозволять скористатися новими джерелами фінансування для підприємств та бізнесу, зокрема: Фонд підтримки малого та середнього бізнесу; Фонд підтримки армії; Фонд відновлення та трансформації економіки; Гуманітарний фонд; Фонд обслуговування та погашення державного боргу; Фонд відновлення майна та зруйнованої інфраструктури. Також власне для відбудови планують створити окремий Фонд відновлення України [2]. У майбутньому всі ці фонди краще було б об'єднати, за для легшого відслідковування діяльності та зниження корупційних ризиків.

Якщо до війни основними проблемами для бізнесу були судова система, корупція та просування свого продукту на закордонні ринки товарів та капіталу, нині вони стикаються з набагато більш значущими проблемами наприклад як зруйнованої інфраструктури, відсутності попиту та браку доступу до фінансування та страхування. Відновлення економіки та створення нових можливостей для бізнесу потребуватимуть вирішення як старих, так і нових проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Григоренко Є., Шніцер М. Як після війни Україна має відновлювати економіку та бізнес. URL: <https://forbes.ua/money/yak-pisslya-viyni-ukraina-mae-vidnovlyuvati-ekonomiku-ta-biznes-velike-doslidzhennya-deloitte-15122022-10501>.

2. Відбудова України після війни: хто, як і за чий гроші. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/19/687200/>.

**НАПРЯМКИ ЗАЛУЧЕННЯ НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ
СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Сербан В.І., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Нерода Т., к.т.н., професор кафедри автоматизації та комп'ютерних технологій
Українська академія друкарства

Для формування інноваційних середовищ та впровадження стратегічних рішень у контексті повоєнного відновлення країни на сьогодні може стати критичною активне стимулювання наукового потенціалу студентської молоді. Усвідомлення важливості залучення до науково-дослідницької роботи та застосування творчого підходу до вирішення проблем відродженої держави сприяє не лише освоєнню нових знань, але і формуванню ефективних інструментів для соціального, економічного та технологічного розвитку.

Наукова студентська робота є ключовим елементом навчального процесу у вищих навчальних закладах, сприяючи якісній підготовці фахівців для різних галузей промисловості. Вона забезпечує творчі завдання для студентів різних напрямків підготовки та приймає різноманітні форми, такі як дослідницькі проекти, участь у конференціях, публікації, участь у наукових лабораторіях тощо [1]. Ці форми сприяють розвитку творчого мислення, практичних навичок та глибокого розуміння предмету, формуючи високий рівень підготовки студентів